

IONA

Introducere

„Cartea este unică în sensul că se ocupă mai mult de profetul în sine, decât de profetia sa. Condiția, sufletului sau și disciplina plină de iubire pe care i-o aplică Dumnezeu, îl instruiesc și-l smeresc pe cititor.”

—George Williams

I. Locul unic în Canon

Iona (în ebraică Tnseamna *porumbel*) este singurul dintre profeti a cărui profecie nu constă în ceea ce a spus el, ci mai degrabă în propria sa viață și experiență. Experiența sa înfățișează trecutul, prezentul și viitorul națiunii Israel, după cum urmează:

1. Israelul a avut menirea de a fi un martor al lui Dumnezeu pentru Neamuri.
2. Gelos pentru faptul că mesajul harului s-a extins și la Neamuri.
3. Aruncat în mare (adică în lumea Neamurilor) și înghițit de națiuni, totuși rămânând neasimilat de acestea:
4. Aruncat pe uscat (restaurat în țara Israel) și făcut o binecuvântare pentru națiuni.

Singura parte a experienței sale care nu pare să se potrivească o găsim în capitolul 4. Nicăieri în Biblie nu se sugerează vreodată că Israelul se va îmbufna când binecuvântările milenare se vor revărsa către Neamuri!

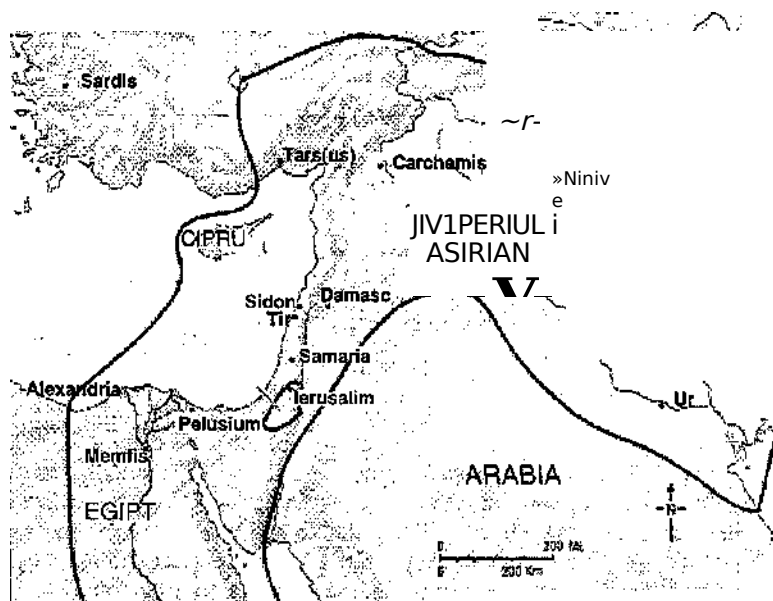
H. Paternitatea

Numai capitolul 2, respectiv „psalmul” foarte personal al lui Iona rostit din pântecul marelui peste, este redactat la persoana întâi singular (eu, pe mine, -al meu,

etc.). Faptul că celelalte trei capitole vorbesc *despre* Iona și utilizează persoana a treia singular (el, pe el, al lui, etc.) nu exclude posibilitatea ca el să fi redactat întreaga carte ce-i poartă numele (aceasta fiind și concepția tradițională). Alți scriitori din Biblie, inclusiv Moise, au recurs la același procedeu din când în când. Paternitatea acestei cărți nu trebuie însă să fie un test de ortodoxie, întrucât, tehnic vorbind, este anonimă.

in. Data

Misiunea lui Iona către Ninive a avut loc în timpul domniei celui mai puternic monarh al regatului de nord, Ieroboam II (2 Regi 14:23), care a domnit de prin anul 793 până în 753 î.Cr. Deși inscripțiile asiriene nu menționează un mare reviriment în această perioadă, mai multe evenimente vin însă să confirme cu precizie profetia lui Iona. Se știe foarte bine că pângăritorii din veșminte considerau foametea și eclipsele ca prevestiri ale unor groaznice nenorociri viitoare. E posibil ca Domnul să se fi folosit de foametea care a avut loc în Asiria în 765 și respectiv în 759 î.Cr. Și de eclipsa din iunie 15, 783 î.Cr. ca să pregătească inimile năvălitorilor pentru mesajul evanghelistic al lui Iona. O scurtă trecere la monoteism în timpul domniei reginei Semiramis și a fiului ei coregent Adad-Nirari III (810-782 î.Cr.) a constituit probabil o pregătire pentru slujba lui Iona.

Imperiul Asirian, cca. 650 î.Cr.

IV. Fondul si tema

Iona a fost fiul lui Amitai (fidel [lui Dumnezeu]). De la 2 Regi 14:25 aflam c5 era de loc din Gath Hefer, in Galileea.

El a profe^it In perioada in care Asiria ameninta regatul de nord, Israel. Dumnezeu 1-a trimis pe Iona sa predice poc&inta capitalei Asiriei, Ninive. Dar pro-fetul s-a codit, temandu-se ca cetatea se va poc&i si astfel va fi cru^ata\ Asiria a fost o najiune extrem de cruda. Daca e sa" d&m crezare inscripfiilor sale, asirienii aveau obiceiul de a-i jupui de vii pe dusmanii lor, f&clnd . mormane cu capetele lor si angajandu-se in alte practici de o neasemuita. cruzime si salb&ti-cie. Arogantele si blasfemiatoarele cuvinte rostite de Rabsache, purt&torul de cuv&nt al regelui asirian Senacherib, sunt consemnate la 2 Regi 18:19ff.

Prin urmare, Iona a fugit !n partea opus&, ?mbarcandu-se pe o corabie cu des-tinatia Tarsis, dar in timpul calatoriei a fost inghitit de un peste mare. Dup& eliberarea

sa, a ascultat. de porunca Domnului, predicand locuitorilor orasului Ninive. Cetatea s-a pocait sj a fost crutata - spre marea dezamagire a lui Iona!

Domnul Isus a mentionat cazul lui Iona ca semn al morjii, ingroparii si invierii Sale (Mat. 12:40; 16:4).

Cartea este un comentariu asupra textului dela Romani 3:29:

Sau este El doar Dumnezeul iudeilor? Oare nu este El &i Dumnezeul Neamurilor? Ba da, si al Neamurilor.

Estede asemenea o ilustratie a textului de la Romani 11:12, 15. Cand Iona a fost aruncat in mare, urmare a fost salvarea tuturor neevreilor aflati la bordul unei cor&ii. Dar cand a fost aruncat pe uscat, a -avut drept urmare salvarea unei cetati. Asadar c&derea Israelului a avut drept urmare bogatii pentru. lumea neevreilor, dar cu cat mai multe binecuvantari se vor revarsa catre lume prin restaurarea Israelului!

SCHIJA

I. NEASCULTAREA PROFETULUI (cap. 1)

- A. Chemarea misionara a lui Iona (1:1,2)
- B. Fuga lui Iona in Tarsis (1:3)
- C. Furtuna pe mare (1:4-10)
- D. Iona aruncat in mare siinghitit de un peste mare (1:11-17)

II. IZBAVIREA PROFETULUI (cap. 2)

- A. Rugaciunea lui Iona (2:1-9)
- B. Raspunsul lui Dumnezeu (2:10)

III. VESTIREA MESAJULUI LUI DUMNEZEU PRIN INTERMEDIUL PROFETULUI (cap. 3)

- A. Amenintarea cu judecata (3:1-4)
- B. Pocainta la nivelul ntregii cetati (3:5-9)
- C. Judecata este oprita (3:10)

IV. NEMULTUMIREA PROFETULUI (cap. 4)

- A. Rugaciunea suparaciosului Iona (4:1-3)
- B. Inlrebarea patrunzatoare a lui Dumnezeu (4:4)
- C. Iona sta Tmbufnat in afara cetatii (4:5)
- D. Lectie practica despre Tndurarea suverana a lui Dumnezeu (4:6-11)

Comentariu

I. NEASCULTAREA PROFETULUI

(cap. 1)

A. Chemarea misionara a lui Iona (1:1, 2)

Dumnezeu 1-a trimis pe Iona sa predice in cetatea Ninive, capitala principalului dusman al Israelului: Asiria. Privind lucrurile omeneste, e de inteles atitudinea de groaza ce 1-a cuprins pe profet la ideea de a se duce acolo (vezi Fondul si Tema de mai sus).

B. Fuga lui Iona in Tarsis (1:3)

Iona s-a imbarcat pe o corabie cu directia Tarsis (localitate situata probabil pe coasta de sud a Spaniei). H. C. Woodring comenteaza pe marginea razvratirii profetului si a refuzului sau de a-si duce la indeplinire misiunea:

Dumnezeu a dorit ca el s3 se diica la Ninive, oras situat la 800 km nord-est de Palestina. In loc sa se ducS spre est, Iona a mers 3.200 km spre vest. Dumnezeu a dorit ca Iona sa efectueze o cSlatorie pe uscat, traversand regiunea cunoscuta sub denumirea de Semiluna Fertiia. In schimb, Iona a pornit in indezirabilul sau voiaj pe mare (se stie ca evreii detestau marea). Dumnezeu 1-a trimis la cea mai mare metropolS din vremea aceea. In schimb Iona a pornit-o spre un minuscul punct comercial situat la periferia lumii civilizate. Domnul a dorit sa mearga fmpreuna cu profetul Sau. In schimb Iona a incercat sa fuga de prezenta si puterea lui Dumnezeu.¹

C. Furtuna pe mare (1:4-10)

Domnul a trimis (textual: a azvarlit) **un vant mare... si o furtuna puternica** ce a periclitat **corabia** si pe cei aflati la bordul!

ei. Marinarii pagani, probabil fenicieni, au tras la sorti ca sa vada cine era raspunzator de acest necaz ce venise peste ei. A reiesit ca evreul Iona era vinovatul - el, care fugea de prezenta Domnului.

D. Iona aruncat in mare si inghitit de

un peste mare (1:11-17)

1:11-16 Intrebarea: „Ce sa-ti facem ca marea sa se linisteasca pentru noi”

demonstreaza atitudinea pe care o are de obicei omul, de a-si salva pielea cu orice pret. Dar asa pagani cum erau marinarii, au dat dovada de multa echitate sau „fair play,” refuzand sa se atinga de el si vaslind din greu sa ajunga la mal. Dar Tn cele din urma ei au fost nevoiti sa recurga la aceasta masura de ultima instanta, respectiv sa-l arunce in apa, deoarece furtuna era tot mai vijelioasa.

1:17 Un peste mare, pregatit de Domnul 1-a Tnghitit pe Iona si 1-a tinut pri-zonier trei zile si trei nopti. (Miracolul nu a constatat in faptul ca un peste a putut Tnghiti un om, ci ca omul nu a fost digerat.)

II. IZBAVIREA PROFETULUI

{cap. 2) A. Rugaciunea lui Iona (2:1-9)

Rugaciunea lui Iona catre Dumnezeu din stomacul pestelui celebreaza izbavirea sa de la inec, nu salvarea sa din stomacul pestelui. Scaparea a venit dupa ce profetul s-a rugat. Rugaciunea sa este remarcabila in sensul ca incorporeaza fragmente din cartea Psalmilor. J. Sidlow Baxter analizeaza rugaciunea dupa cum urmeaza:

Nu gasim nici o petite Tn rugaciunea lui Iona, ci numai multumiri (versetele 2-6), cainta (ver-setele 7, 8) si rededicare a vieu'i sale (versetul 9). Este cu adevarat un psalm de lauda, un „Te Deum,” o „doxologie.” Cunosc un om care a cantat odata Doxologia cu capul afundat in butoiul gol de iaina, fn.semnn de credinfa in faptul ca Dumnezeu va trimite noi provizii de faina! Dar aceasta atitudine inedita de a canta o doxologie cu capul - si cu tot trupul tau - Tn interiorul unui peste mare In mijlocul oceanu-lui, ei bine, asta este absolut fara egal !²

Rugaciunea lui Iona prefigureaza viitoarea pocainta a lui Israel. Cand na-tiunea ll va recunoaste pe Mesia ca Man-tuitor, va fi reasezata la locul de binecu-vantare sub conducerea Sa.

Mentionarea **pantecuhii Seolului** Tn versetul 2 i-a determinat pe unii sa creada ca de fapt Iona ar fi *murit* Tn interiorul pestelui, fund ulterior inviat. Dar cuvantul ebraic *Seol* poate insemna *mormant*, *viata de apoi* si alte lucruri. Aici probabil estc folosit Tn sens poetic, cum am spune astazi ca a cazut rau de tot.

Desi este foarte putin probabil ca Iona sS fi murit cu adevarat, si apoi sa fi fost Tnviat din morti, Domnul nostru Insu.si ll citeaza pe Iona ca simbol al mortii, Tngroparii Sale timp de trei zile si nopti, si apoi a Tnvierii Sale glorioase (Mat. 12:40). Apropo, asta demonstreaza fara echivoc ca pentru Cristos Iona a fost un personaj istoric, ce a trait in carne si oase, iar nu doar o „parabola” cum sustin unii predicatori din vremea noastra.

B. Raspunsul lui Dumnezeu (2.10)

De Tndata ce Iona a recunoscut ca salvarea este de la Domnul, pestele... **1-a var-sat pe Iona**, depunandu-1 pe uscat.

in. VESTIREA MESAJULUI LUI DUMNEZEU PRININTERME-DIUL PROFETULUI (cap. 3)

A. Amenintarea cu judecata (3:1-4)

Domnul i-a dat lui **Iona** o noua impu-ternicire sa se duca la **Ninive**,[^] Sji de data asta el a ascultat de Domnul. Dupa ce a intrat Tn marea cetate, a vestit ca va fi nimicita dupa patruzeci de zile.

B. Pocainta la nivelul intregii cetati (3:5-9)'

Ninivenii, care se Tnchimbau la dum-nezeul lor cu chip de peste, Dagon, se pare ca stiau ce i se Tntamplase lui Iona. Mai sunt si aid oameni care au supravietuit experience similare Tn istorie, alegandu-se cu o coloratura aparte a pielii, cu pete pe tot corpul, rezultate Tn urma actiunii

sucurilor gastrice. Și astfel Iona a avut o infatisare care l-a diferentiat imediat de restul oamenilor. A fost un semn pentru niniveni. Intreaga cetate s-a pocăit și a crezut în Dumnezeu, de la eel mai mare la eel mai mic. A fost vestit un post, pentru oameni și animale, acoperindu-se cu saci, de la rege la vite.

intampla.

C. Judecata este oprita (3:10)

În consecință, Ninive a fost crutată de nenorocirea ce statea să se abată asupra sa. Știm însă din istorie că asirienii au revenit la vechile lor obiceiuri rele și după încă 150 de ani de har, capitala lor a fost distrusă.

VI. NEMULTUMIREA PROFETULUI (cap. 4)

A. Rugăciunea suparaciosului Iona (4:1-3)

Iona era supărat pentru faptul că dușmanul acesta păgân al Israelului fusese crutat. Cuprins de disperare, el a cerut să i se ia viața, temându-se poate că Asiria ar putea amenința din nou Israelul.

Cu cei mai mulți din dușmanii Israelului Dumnezeu s-a purtat aspru și israelitii se așteptau ca inamicii lor să piară, nu să fie salvați. Deși Iona, ca predicator, a înțeles că Dumnezeu este plin de milă și îndurare, el mai știa că țări precum Asiria erau de obicei puse deoparte ca să fie anihilate de Dumnezeu. Ca Dumnezeu să-și arate îndurarea față de Asiria (unul din cei mai de temut dușmani ai Israelului în economia VT) li s-ar fi părut cu totul gresit celor mai mulți israeliti.

B. Întrebarea patrunzătoare a lui Dumnezeu (4:4)

Domnul a muștrănat conștiința profetului prin următoarea întrebare patrunzătoare: „Este drept pentru tine să te manii?”

C. Iona sta tîmbușnat în afara cetății (4:5)

Drept răspuns, Iona a traversat cetatea Ninive și s-a așezat jos, în partea de răsărit a cetății să vadă ce îi se va

**D. Lectie practica despre
indurarea suverana a lui
Dumnezeu (4:6-11)**

Rebellion. Wheaton, IL:
Tyndale House
Publishers, 1971.

**4:6-8 Acolo Domnul
Dumnezeu a pregatit** o planta
mare ca sa-l apere pe Iona de
bataia soarelui.⁴ Iona a fost
incantat de acest lucru. A doua
zi Tnsa Dumnezeu a pregatit un
vierme care a facut planta sa se
usuce. De asemenea Dumnezeu
a pregatit un vant de rasarit
care, impreuna cu soarele
dogorator, l-a facut pe profet sa
Iesine si sa-si do-reasca
moartea.

4:9-11 Apoi Dumnezeu i-a
amintit profetului Sau ca daca el
a avut mila de planta, cu cat mai
Tndreptatit era Domnul sa aiba
mila de o cetate cu o populatie
numeroasa, avand peste o suta
douazeci de mii doar la categoria
copii, ca sa nu mai spunem nimic
despre numarul mare de vite.

Lectia acestei mici carti este
ca Dumnezeu iubeste *lumea* -
nu doar pe evrei, ci si pe
neevrei!

NOTE FINALE

1(1:3) H. Chester Woodring,
"Easter Challenge" Lectures on
Jonah (Prelegeri despre Iona),
Emmaus Bible School (acum
Colegiu), 1960.

2(2:1-9) J. Sidlow Baxter,
Explore the Book, p. 169.

³(3:1-4) „Ninive...
erat neonjurata de un complex de
orasē mai mici si sate; prin
urmare, intreaga zona
metropolitana este corect
descrisa ca fiind atat de Tntinsa
meat ti-ar fi trebuit trei zile s-o
strabati (80-90 km)." Montague
S. Mills, *The Minor Prophets, A
Survey*, p. 55.

⁴(4:6-8) Domnul a pregatit pairu
lucruri pentru profetul sau
nesupus: (1) un peste mare
(1:17); (2) planta (4:6); (3) un
vierme (4:7); si (4) un puternic
vant dinspre rasarit (4:8).

BIBLIOGRAFIE

Banks, William L. *Jonah, the
Reluctant*

Prophet. Chicago: Moody
Press. 1966.

Blair, J. Allen. *Living
Obediently: A*

*Devotional Study of the Book
of Jonah.*

Neptune, N.J.: Loizeaux
Brothers,

1963. Draper, James T., Jr.
Jonah: Living in

- Feinberg, Charles L. *Jonah, Micah, and Nahum*. New York: American Board of Missions to the Jews, 1951.
- Gaebelein, Frank E. *Four Minor Prophets: Obadiah, Jonah, Habakkuk, and Haggai*. Chicago: Moody Press, 1977.
- Keil, C. E. "Jonah." in *Commentary on the Old Testament Vol. 25*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.
- Kleinert, Paul. "The Book of Jonah." In *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Ed. J. E. Noyes (24 vols, in 12). Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1960. Mills, Montague S. "Jonah." In *The Minor Prophets; A Survey*. Dallas: 3E Ministries, n.d. Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. 2. Reprint (3 vol.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.
- Materiale nepublicate**
- Woodring, H. Chester. "Easter Challenge" Lectures on Jonah. Emmaus Bible School (now College), 1960.